

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-04

Ärendenummer SLK-2011-01082

Handläggare

Johan Pheiffer

Telefon: 031-368 02 38

E-post: johan.pheiffer@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av Göteborg & Co AB:s uppdrag om Göteborgs 400-årsjubileum

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2012-09-06 § 11 till Göteborg & Co AB att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum antecknas och förklaras fullgjort.

Beskrivning av ärendet och stadsledningskontorets bedömning

Göteborg & Co AB har sedan 2012 haft kommunfullmäktiges uppdrag 2012-09-06 § 11 att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Uppdraget är nu genomfört och slutrapporten ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023” har tagits fram som en del av det formella projektavslutet och som en del av summeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Stadsledningskontoret bedömer därmed att uppdraget till Göteborg & Co AB kan förklaras fullgjort.

Bilaga

Göteborg & Co AB:s handlingar 2024-02-06 § 9

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

PROTOKOLLSUTDRAG

§ 9

Slutrapport Från vision till verklighet Göteborgs 400-årsjubileum: En samlad bild av åren 2009–2023 (bilaga 10–15)

Förelåg förslag till slutrapport Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum: En samlad bild av åren 2009–2023 enligt bilaga till kallelsen.

Beslut

1. Slutrapport Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum: En samlad bild av åren 2009–2023, godkänns.
2. Slutrapporten översänds till kommunfullmäktige som svar på uppdraget att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Paragrafen justeras omedelbart.

Dag som ovan

Sekreterare

Johanna Wallin

Ordförande

Leif Pagrotsky

Justerande

Stefan Svensson

Tjänsteutlåtande
Utfärdat: 2024-01-26
Diarienummer: 0103/11

Handläggare: Therese Brusberg
Telefon: 031-368 40 00
E-post: therese.brusberg@goteborg.com

Från vision till verklighet Göteborgs 400-årsjubileum En samlad bild av åren 2009-2023

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta;

- 1) Slutrapport; ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023”, godkänns.
- 2) Översända slutrapporten till kommunfullmäktige som svar på uppdraget att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.
- 3) Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Göteborg & Co har sedan 2012-09-06, § 11, uppdraget från kommunfullmäktige att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Slutrapporten har tagits fram som en del av det formella projektavslutet och som en del summeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Slutrapporten; ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023”, redovisar genomförandet av Göteborgs Jubileumsfirande 2023 samt ger en sammanfattning av hela Göteborgs 400-årsjubileum och beskriver förverkligande, bestående avtryck och en framåtblick med fortsatt utveckling.

Slutrapporten har tagits fram i samverkan med 2023-samrådet som består av representanter från; Stadsledningskontoret, Stadsbyggnadsförvaltningen, Kulturförvaltningen, Stadsmiljöförvaltningen, Higab, Kretslopp och vatten, Socialförvaltningarna, Älvstranden Utveckling, Business Region Göteborg, Demokrati- och medborgarservice, Miljöförvaltningen, Exploateringsförvaltningen och Göteborg & Co.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Jubileumsorganisationen har arbetat med en öppen affärsmodell samt årligen tilldelats medel från Göteborgs Stads budget. Den öppna affärsmodellen har inneburit att aktörer kunnat medverka utifrån sina egna verksamheter, utan ekonomiska transaktioner parterna emellan. Detta har möjliggjort att hundratals aktörer i hela staden inkluderats och varit delaktiga i Göteborgs 400-årsjubileum. Samverkan med aktörer inom näringsliv, föreningsliv, akademi med flera, bidrog till att innehåll, upplevelser och värdet för göteborgarna blev större än stadens egen investering.

De medel som beslutats av kommunfullmäktige och som tilldelats från Göteborgs Stads budget har fördelats på två övergripande budgetposter; Jubileumsprocessen under åren samt till Jubileumsprogram under 2021 och 2023. En ekonomisk redovisning finns beskriven i slutrapportens kapitel ”Ekonomisk berättelse”.

Bedömning ur ekologisk dimension

Jubileumsarbetet utgick från Göteborgs 400-årsjubileums värdegrund med vision, mål och teman, där hållbarhet i handling i alla dimensioner var grundpelare. På så sätt har jubileumsarbetet haft koppling till hållbarhetsaspekterna.

Exempelvis har flera av Göteborgs Stads Jubileumssatsningar arbetat med den ekologiska dimensionen, såsom; *Jubileumsparken*, där grönska och vatten varit högt prioriterat. Satsningen på att *Bada mitt i stan* har förverkligats genom Hamnbadet, där en innovativ saltvatteninstallation utvecklades. *Rain Gothenburg* har arbetat med innovativ dagvattenhantering. *Blå och gröna stråk och oaser* har utvecklat sociala och gröna mötesplatser i staden, såsom att skapa och gynna ekosystemtjänster i Färjenäsparken.

Bedömning ur social dimension

Jubileumsarbetet har genomförts av inkludering och delaktighet och redan i det initiala planeringsarbetet för Göteborgs 400-årsjubileum startade den öppna dialogen genom att samla in idéer från göteborgare. Jubileumsarbetet har under åren genomförts i en öppen process och utvecklat olika typer av metoder för att involvera fler göteborgare och i samverkan med Göteborgs Stads förvaltningar och bolag, näringsliv, akademi, föreningar med flera för att skapa engagemang och delaktighet i hela staden.

Jubileumsarbetet har matchats med Göteborgs Stads program för Jämlik stad, där jubileet bidragit till strategierna såsom; *hälsofrämjande arenor och livsmiljöer*, samt *delaktighet, inflytande och kontroll över det egna livet*. Jubileumsorganisationen har arbetat med *öppen dialog, samverkan och möten mellan människor*.

Jubileumsorganisationen har haft en Ung referensgrupp, kallad; *Power to the Youth* som har bidragit med fler perspektiv till hela jubileumsarbetet. Gruppen har arbetat med ungas delaktighet och inflytande, med syftet att ge en mer socialt hållbar stad och skapa positiva effekter när barn och unga växer upp. Gruppen har exempelvis samverkat med jubileumssatsningar såsom; *Jubileumsläggret Side by Side, Demokratisatsningen med ungt inflytande* och *Rain Gothenburg*.

Samverkan

Jubileumsarbetet har genomförts i bred samverkan tillsammans med stadens invånare samt med Göteborgs Stads förvaltningar och bolag, näringsliv, akademi, föreningar med flera. Detta har bidragit till att fånga upp idéer, initiativ och engagemang från många aktörer inom olika sektorer. Jubileumsorganisationen har under uppdragets period utvecklat en samverkansmodell med nya metoder och arbetssätt som kan användas i andra sammanhang, vilket beskrivs i slutrapporten.

2023-samrådet har varit jubileets styrgrupp och ansvarat för stadens ambitioner med Göteborgs 400-årsjubileum. Styrgruppen har säkerställt att värdegrunden följs, att arbetet hållit riktningen och att Göteborgs Stads Jubileumssatsningar förverkligats.

Slutrapporten; ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023”, vilken tagits fram i samverkan med 2023-samrådet, bestående av representanter från; Stadsledningskontoret, Stadsbyggnadsförvaltningen, Kulturförvaltningen, Stadsmiljöförvaltningen, Higab, Kretslopp och vatten, Socialförvaltningarna, Älvstranden Utveckling, Business Region Göteborg, Demokrati- och medborgarservice, Miljöförvaltningen, Exploateringsförvaltningen och Göteborg & Co.

Bilaga

1. ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023”.
2. Göteborgs 400-årsjubileum – Summering av uppdraget formellt, historiskt firande i samband med den 4 juni 2021.
3. Prototypa! Bygga platser tillsammans
4. Läroplan – Öppen och möjlighetsdriven samverkan
5. Göteborgs Stads Jubileumssatsningar

Ärendet

Styrelsen för Göteborg & Co har att besluta om att godkänna slutrapporten för Göteborgs 400-årsjubileum; ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023”.

Styrelsen för Göteborg & Co har att besluta om att översända slutrapporten till kommunfullmäktige som svar på uppdraget att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Beskrivning av ärendet

Göteborg & Co har sedan 2012-09-06, § 11, uppdraget från kommunfullmäktige att leda, samordna, genomföra, kommunicera och följa upp samt årligen vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Slutrapporten har tagits fram som en del av det formella projektavslutet och som en del summeringen av Göteborgs 400-årsjubileum.

Slutrapporten; ”Från vision till verklighet, Göteborgs 400-årsjubileum, en samlad bild av åren 2009-2023”, redovisar genomförandet av Göteborgs Jubileumsfirande 2023 samt ger en sammanfattning av hela Göteborgs 400-årsjubileum och beskriver förverkligande, bestående avtryck och en framåtblick med fortsatt utveckling.

Slutrapporten har tagits fram i samverkan med 2023-samrådet som består av representanter från; Stadsledningskontoret, Stadsbyggnadsförvaltningen, Kulturförvaltningen, Stadsmiljöförvaltningen, Higab, Kretslopp och vatten, Socialförvaltningarna, Älvstranden Utveckling, Business Region Göteborg, Demokrati- och medborgarservice, Miljöförvaltningen, Exploateringsförvaltningen och Göteborg & Co.

Bolagets bedömning

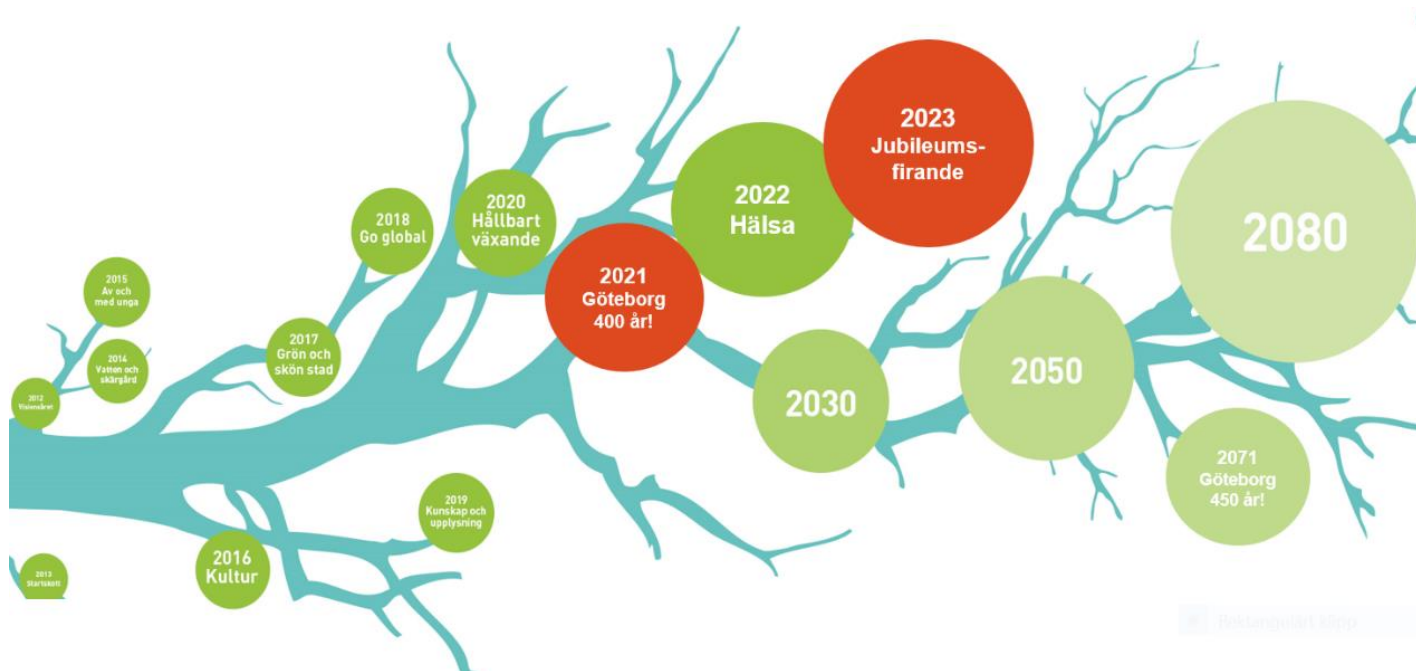
Bolaget anser att föreliggande ärende svarar på uppdraget och är väl förankrad med 2023-samrådet med representanter från Göteborgs Stads bolag och förvaltningar.

Föreliggande underlag rörande svar på uppdraget och en redovisning av projektavslut av Göteborgs 400-årsjubileum bifogas i sin helhet som bilaga.

VD, Peter Grönberg

FRÅN VISION TILL VERKLIGHET Göteborgs 400-årsjubileum

En samlad bild av åren 2009–2023

2024-01-29

Detta är en redovisning av Göteborgs Jubileumsfirande 2023 och en sammanfattning av helheten av Göteborgs 400-årsjubileum, vilken beskriver förverkligande, bestående avtryck och en framåtblick med möjlig fortsatt utveckling.

Innehåll

Förord

1. Sammanfattning	3
2. Uppdrag	4
2.1 Uppdrag Göteborgs 400-årsjubileum.....	4
2.2 Uppdrag Göteborg & Co	4
3. Vision, värdegrund och utgångspunkter	5
3.1 Vision, mål och teman.....	5
3.2 Utgångspunkter	6
4. Bestående avtryck för framtiden.....	7
5. Strategiska områden	8
5.1 Göteborgs Jubileumsfirande 2021 och 2023	9
5.2 Fokusår – vägen till jubileet	13
5.3 Öppen Jubileumsprocess	15
5.4 Jubileumsaktörer	16
5.5 Göteborgs Stads Jubileumssatsningar	18
5.6 Kommunikation och dialog.....	19
6. Uppföljning och dokumentation	23
6.1 Utmaningar och möjligheter	23
6.2 Uppföljning	24
6.3 Dokumentation	24
7. Framåtblick för fortsatt utveckling	25
8. Jubileumsorganisation.....	26
8.1 Jubileumsorganisation	26
8.2 Ung referensgrupp.....	26
9. Ekonomisk berättelse	27

Bilagor:

Bilaga: Årsrapport 2021; Formellt, historiskt firande 2021
Bilaga: Göteborgs Stads Jubileumssatsningar
Bilaga: Lärplan om öppen och möjlighetsdriven samverkan
Bilaga: Prototypa! Bygga platser tillsammans

Summering och dokumentation:

www.goteborgco.se (information tillgänglig under våren 2024)

Förord

Den bästa sommaren på 400 år

År 2023 har mer än något annat år präglats av firande, festligheter och positiva göteborgsupplevelser. Under 100 dagar arrangerades stadens jubileumsfirande, vilket blev en manifestation av allt som utvecklats under åren. Jubileumsfestivalen i Frihamnen blev en folkfest som lockade närmare 350 000 besök, där göteborgare och besökare kände sig välkomnade och inkluderade. Göteborgs 400-årsjubileum går nu till historien med många positiva minnen för livet.

Tack vare Göteborgs Stads initiativ och investering i Göteborgs 400-årsjubileum har flera idéer och satsningar förverkligats, vilket i sin tur bidragit till en rad internationella utmärkelser, såsom; Global Destination Sustainability Index, där Göteborg för sjunde året i rad blivit utsedd till världens mest hållbara destination.

I och med Göteborgs 400-årsjubileum har vi med stolthet kunnat visa upp Göteborg som en modig förebild för hållbar tillväxt. Under Jubileumsfirande 2023 var göteborgarna hedersgäster och staden bjöd in gäster från hela världen. Nationella och internationella officiellt inbjudna gäster kom för att tillsammans fira Göteborg 400 år.

Göteborgs utveckling är i många aspekter positiv och det är attraktivt att bo i, verka i och besöka staden. Det finns stora samhällsutmaningar och områden där insatser krävs. Genom att finna nya sammanhang, där vi kan fortsätta med en möjlighetsdriven samverkan, kan vi forma framtidens attraktiva och sammanhållna stad med högre livskvalitet hos göteborgare och besökare.

Tillsammans för en ännu bättre stad

Göteborgs 400-årsjubileums styrgrupp; 2023-samrådet, bestod av representanter från Göteborgs Stads förvaltningar och bolag. 2023-samrådet har ansvarat för stadens ambitioner med jubileet, framdriften av Göteborgs Stads Jubileumssatsningar samt bidragit till Jubileumsfirande 2021 och 2023. Samrådet har säkerställt att värdegrunden följts, att arbetet hållit riktningen samt ställt sig bakom de årliga Jubileumsplanerna med budgetunderlag.

Stadsledningskontoret

Magnús Sigfússon
Linda Johannessen
Lotta Sjöberg

Stadsbyggnadsförvaltningen

Henrik Kant

Kulturförvaltningen

Anna Rosengren

Stadsmiljöförvaltningen

Anders Ramsby

Miljöförvaltningen

Anna Ledin

Socialförvaltningarna

Michael Ivarsson

Demokrati- och medborgarservice

Eva Englund

Exploateringsförvaltningen

Kristina Lindfors

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandsson

Business Region Göteborg

Patrik Andersson

Higab

Per-Henrik Hartmann

Älvstranden Utveckling

Per-Henrik Hartmann (tf)

Göteborg & Co

Peter Grönberg, ordförande 2023-samrådet

Göteborg & Co – rapporterade till 2023-samrådet

Therese Brusberg, Sofia Berntsson och Therése Looström

1. Sammanfattning

Jubileumsarbetet har sedan kommunfullmäktiges beslut 2012 haft en tydlig riktning med vision och mål. Med ett årtal att ta sikte på och ett attraktivt sammanhang att samverka kring, gavs kraft och energi i jubileumsarbetet. Ambitionen var att tänka nytt och unikt, vilket skapat innovativa sätt att utveckla Göteborg. Med en öppen samverkan bjöds det in brett att delta och bidra till ett stärkt innehåll. Hela-staden-perspektivet skapade engagemang och delaktighet runt om i hela Göteborg.

Vision, mål och teman kom till genom att göteborgarna bjöds in till att dela med sig av sina idéer inför Göteborgs 400-årsjubileum. Jubileets vision har varit en drivkraft och betydelsefull för att lyckas med att skapa bestående avtryck för framtiden. Under hela Göteborgs 400-årsjubileum förverkligades flera av göteborgarnas idéer. Nytt och värden skapades, många fick positiva minnen för livet. I denna slutrapport presenteras olika bestående avtryck för framtiden.

Göteborgs 400-årsjubileum erbjöd historiska händelser som skapat minnen för livet. Under jubileet genomfördes upplevelser och hållbara lösningar som bidragit till att stärka bilden av Göteborg hos göteborgarna och i världen, vilket genererade mediagenomslag som gav Göteborg internationell lyskraft som modig förebild för hållbar tillväxt. Göteborgs Jubileumsfestival den 2–5 juni 2023, blev en folkfest. Med närmare 350 000 besök skapades positiva Göteborgs upplevelser.

Göteborg & Co:s roll att leda, samordna, genomföra och kommunicera jubileumsarbetet har utvecklat nya arbetssätt och metoder. Denna samverkansförmåga och kapacitet presenteras i en Lärplan om öppen och möjlighetsdriven samverkan som består av 13 konkreta verktyg. Allt baserat på erfarenheter från Göteborgs Stads tolvåriga process för att i bred samverkan utveckla staden fram till 400-årsjubileet med bestående avtryck långt därefter.

Ett flertal direkta resultat har uppnåtts genom att förverkliga jubileumssatsningar med olika projekt inom stadsutveckling i syfte att skapa innovativa och hållbara fysiska etableringar, såsom; nya mötesplatser, broar, parker, grönområden och stråk som binder samman staden. Direkta resultat har även åstadkommits genom att testa och finna och etablera nya arbetssätt, metoder och samverkansformer. Direkta resultat har även inneburit att genomföra själva firandet av Göteborg.

Uppföljningsarbetet har under åren skett kontinuerligt, med analyser och åtgärdsplaner. Att ställa om genomförandet och jubileumsfirandet från 2021 till 2023 var en utmaning. Samtidigt gavs det möjligheter att skapa ett genomförande som kom att bli än mer spetsigt. Exempelvis Prototyp Göteborg, med staden som utställning, som lyfte fram omställning och hållbar stadsutveckling. En förlängd tidsplan gav samtidigt nya möjligheter, såsom Fokusår; 2022 Hälsa, vilket engagerade ännu fler aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Den förlängda tidplanen gav möjligheter att färdigställa flera av satsningarna i staden, exempelvis Jubileumsparken och Hamnbadet. En förlängd tidplan innebar även möjligheter att samverka och fira tillsammans med flera 100-åriga institutioner såsom; Göteborgs botaniska trädgård, Göteborgs konstmuseum, Göteborgs naturhistoriska museum och Liseberg.

Ett antal undersökningar har genomförts under åren. Under 2023 var kännedomen om att Göteborg fyllde 400 år hög; 94%. Besökarnas upplevelse av Jubileumsfestivalen i Frihamnen 2–5 juni visade att göteborgarna kände sig välkomna och inkluderade; resultatet 4,9 (skala 1-5).

En framåtblick för fortsatt utveckling kan ta avstamp i stadens investering i Göteborgs 400-årsjubileum. Samverkanskapacitet, lärdomar och erfarenheter kan tillvaratas och användas i nya sammanhang för att fortsätta utveckla Göteborg.

2. Uppdrag

Uppdrag Göteborgs 400-årsjubileum har genomförts i bred samverkan med förvaltningar och bolag och har kopplats till stadens styrande dokument; Göteborgs Stads budget, Vision Älvstaden, Göteborgs Stads näringslivstrategiska program, Göteborgs Stads kulturprogram, Göteborgs Stads program för en jämlik stad, Miljö- och klimatprogram för Göteborgs Stad, Göteborgs Stads program för destinationsutveckling samt stadens område Kommunikation. Kommunfullmäktiges beslut bestod dels av ett huvuduppdrag som tilldelades Göteborg & Co, dels av årliga Jubileumsplaner med äskande av medel för politisk förankring och beslut.

2.1 Uppdrag Göteborgs 400-årsjubileum

År 2009 fick Göteborg & Co i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en plan för Göteborgs 400-årsjubileum. I tjänsteutlåtandet¹ lyftes vikten av ett ”Hela staden”-perspektiv samt att skapa engagemang och tillvarata idéer från stadens invånare med målsättningen att bygga ett inkluderande Göteborg. Firandet av staden skulle användas för att vidareutveckla Göteborg och den omgivande regionen. Ambitionen var att Göteborgs 400-årsjubileum skulle bidra till att skapa bestående avtryck för framtiden.

År 2012 antog kommunfullmäktige förslaget till arbetsplan och gav sitt bifall till Göteborg & Co att fortsätta planeringen med stadens 400-årsjubileum.² Detta innebär att kommunfullmäktige godkände vision, mål, teman och arbetsplanen med möjligheter på väg till jubileet som utgångspunkt. Kommunfullmäktige uppmanade även berörda nämnder och styrelser att biträda Göteborg & Co i uppdraget.

År 2018 beslutade kommunfullmäktige om ”Konkretiserat förslag av jubileumsårets utformning”.³ Kommunstyrelsen föreslog att kommunfullmäktige beslutar att planering och utförande av Göteborgs 400-årsjubileum 2021 genomförs inom en budgetram på 100 mkr.

År 2020 beslutade kommunfullmäktige om förändrad tidplan för Göteborgs 400-årsjubileum.⁴ Beslutet medförde nya direktiv och omställning av jubileumsarbetet, vilket resulterade i att skapa ett formellt, historiskt firande den 4 juni 2021, fokus på hälsa 2022 samt ett publikt Jubileumsfirande under 2023. Uppdraget fortsatte därmed fram till 2023 och inom den angivna budgetramen på 100 mkr.

2.2 Uppdrag Göteborg & Co

Göteborg & Co:s uppdrag är att leda och samordna arbetet inom Turism-, Kultur- och Evenemangsklustret och medverka till att stärka och utveckla besöksnäringen inom Göteborg och Göteborgsregionen samt att bidra till besöksnäringens utveckling inom Västra Götalandsregionen.⁵ Göteborg & Co är en samverkansplattform för olika aktörer i staden och regionen och fick uppdraget av kommunfullmäktige att leda, samordna, kommunicera, genomföra och följa upp Göteborgs 400-årsjubileum.

¹ Tjänsteutlåtande, Återrapportering av arbetet i beredningsgruppen för stadens 400-årsjubileum, Göteborgs Stad, 2009-09-30

² Tjänsteutlåtande, Ärende Göteborg 400 år 2021, Handling 2012 nr 127, Göteborgs Stad, 2012-09-06

³ Tjänsteutlåtande, Konkretiserad budget för Jubileumsårets utformning, Göteborgs Stad, 2018-12-20

⁴ Tjänsteutlåtande, Hemställan från Göteborg & Co om ställningstagande avseende firandet av Göteborgs 400-årsjubileum med anledning av Covid-19, Göteborgs Stad, 2020-09-10

⁵ Ägardirektiv, Göteborg & Co

3. Vision, värdegrund och utgångspunkter

Jubileets vision har varit en drivkraft samt varit avgörande för att lyckas med att skapa flera bestående avtryck för framtiden. Vision, mål och teman kom till genom att göteborgarna bjöds in till att dela med sig av sina idéer inför Göteborgs 400-årsjubileum. Därtill samlades 100-tals experter, indelade i sju perspektivgrupper, från stad och region för att tillsammans arbeta fram idéer och förslag till Göteborgs 400-årsjubileum.

Det är dessa idéer som ligger till grund för förslag på den Jubileumsplan som Göteborg & Co lämnade in till kommunstyrelsen. Efterföljande kommunfullmäktigebeslut om vision, mål och teman blev en stark värdegrund att samlas kring på vägen till Göteborgs 400-årsjubileum.

3.1 Vision, mål och teman

Nedan beskrivs de delar som tillsammans bildar värdegrunden och som bidragit till att skapa stort engagemang för att utveckla Göteborg.

Visionen för Göteborg 400-årsjubileum

Göteborg är internationellt känd som en modig förebild för hållbar tillväxt. Vi är en innovativ, öppen och inkluderande stad där alla invånare känner mening och delaktighet.

Mål

1. **Göra ett internationellt avtryck** genom att arbeta för att Göteborg blir en stad där invånarna trivs, känner delaktighet, stolthet och framtidstro.
2. **Bli en modig förebild** för hållbar tillväxt genom att uppfylla och överträffa redan beslutade mål.
3. **Vidareutveckla Göteborg och den omgivande regionen** genom bred samverkan med stadens nämnder och bolag samt lokala, regionala, nationella och internationella aktörer.
4. **Engagera hela staden i firandet** genom att bjuda in till öppen dialog där alla kan delta.
5. **Stärka bilden av Göteborg** genom effektiv kommunikation och marknadsföring.

Teman

Nära vatten: att komma nära stadens vatten i alla former; havet, skärgården, hamnen, sjöarna, kanalerna, älven och regnet.

Bygga broar: att bygga broar mellan människor och minska avstånd.

Öppna rum: att utveckla en öppen och tillåtande atmosfär genom nya kreativa mötesplatser.

3.2 Utgångspunkter

Jubileumsarbetet har utvecklat olika metoder för att få saker att hända. Uppmaningen till alla delaktiga var att ha modet att testa och att vara innovativa. Aktörer har på vägen utvecklat nya metoder och har varit flexibla och anpassningsbara när omvärlden ständigt förändrats, exempelvis under pandemin (Covid-19) vilken medförde krav på nytänkande och nya digitala aktiviteter. Nedan beskrivs några av de arbetssätt och utgångspunkter som jubileumsarbetet grundats på.

Leda i visionens riktning

Jubileets vision har varit en ledstjärna och en drivkraft och har skapat en övergripande beskrivning av vad som skulle uppnås. Visionen har varit utmanande och inspirerande, skapat meningsfullhet, engagemang och delaktighet. Att jubileet har haft en vision har varit en styrka och har möjliggjort en gemensam riktning för alla samverkansaktörer. Det har varit en stor fördel att göteborgare varit delaktiga i tidigt skede i planeringen för att ta fram vision, mål och teman. På det sättet har både göteborgare och aktörer lättare kunnat knyta an till jubileets vision och kunnat bidra till stadens utveckling och firande.

Hållbarhet i handling

Jubileumsarbetet har från start genomstrukturerats av hållbarhet genom att testa och tillsammans skapa hållbara lösningar inom alla tre dimensioner. Den sociala dimensionen med inkludering och delaktighet har varit tongivande för att involvera så många som möjligt i såväl stadens utveckling som i firandet. Flera av jubileumssatsningar har arbetat aktivt med den ekologiska dimensionen och utvecklat arbetssätt och innovationer som testas i verkliga miljöer, exempelvis Hamnbadet i Jubileumsparken med biologisk rening av badvattnet. Jubileumsarbetet har utgått från Göteborgs Stads budget och kopplat an till flera av stadens styrande dokument. Jubileumsarbetet har drivits i en öppen affärsmodell, där 100-tals aktörer haft möjlighet att medverka och bidra utifrån sina egna verksamheter utan ekonomiska transaktioner parterna emellan.

Öppen dialog

Idéinsamlingen var starten på den öppna dialogen som sedan utvecklats till olika former och anpassats till målgrupp. Den breda inbjudan till alla som önskade vara med och bidra till Göteborgs 400-årsjubileum resulterade i nya samverkansformer med exempelvis stadens förvaltningar och bolag samt lokala, regionala, nationella och internationella aktörer.

Hela staden

Målet att engagera hela staden har satt prägel på hur arbetet har planerats och genomförts. I hela staden har aktörer engagerats och inkluderats genom en systematisk samverkan med bland annat bolag och förvaltningar och alla stadsdelar. Föreningar och civilsamhälle har kontinuerligt bjudits in till processen för att inkludera fler perspektiv och medskapande samt bredda samverkan.

Prototypa - pröva och testa nytt

Jubileets fokus har varit att gå från ord till handling och genom metoden *prototypa* har många börjat testa i mindre skala exempelvis något fysiskt, en plats, en installation eller teknisk lösning. Prototypa har inneburit att testa och prova nya strukturer, nätverk, samverkansformer och metoder. Aktörerna har under hela processen testat sig fram för att hitta lösningar på olika utmaningar. Dessa metoder beskrivs i bilagan; Prototypa! Bygga platser tillsammans. Att prototypa har blivit ett nytt sätt att arbeta och som uppmärksammats i nationell media.⁶

⁶ Tidskriften, Arkitektur, The Swedish Review of Architecture, Nr: 4, 2023; Fristad i frihamnen.

4. Bestående avtryck för framtiden

Under Göteborgs 400-årsjubileum förverkligades flera av göteborgarnas idéer. Nyttan och värden skapades, många fick positiva minnen för livet och det etablerades bestående avtryck för framtiden. Arbetsmodellen skapades genom den öppna processen där göteborgarnas idéer är utgångspunkten. Jubileets arbetssätt har varit unikt⁷ och inneburit nya former av samverkan över gränserna.

I denna slutrapport med tillhörande bilagor presenteras olika former av bestående avtryck.

Historiska vingslag och minnen för livet

Göteborgs 400-årsjubileum erbjöd historiska händelser som skapat minnen för livet. Under jubileet genomfördes upplevelser och hållbara lösningar som bidragit till att stärka bilden av Göteborg hos göteborgarna och i världen, vilket genererade mediagenomslag som gav Göteborg internationell lyskraft som en modig förebild för hållbar tillväxt. Göteborgs Jubileumsfestival den 2–5 juni 2023, blev en folkfest, där det skapades möten mellan människor. Med närmare 350 000 besök skapades gemensamma positiva Göteborgs upplevelser, minnen och framtidstro.

Direkta resultat genom jubileumssatsningar, stadsutveckling och firande

Strategin har varit att driva stadsutveckling med syfte att skapa innovativa och hållbara fysiska etableringar, såsom mötesplatser, broar, parker, grönområden och stråk som binder samman staden. Genom att testa och finna nya arbetssätt, metoder och samverkansformer har nya strukturer etablerats. Direkta resultat har även inneburit att genomföra själva firandet av Göteborg. Direkta resultaten från Göteborgs 400-årsjubileum beskrivs huvudsakligen i kapitel 5 och med hänvisning till bilagor; Årsrapport 2021 och Göteborgs Stads Jubileumssatsningar m.fl.

Nya arbetssätt och metoder

Representanter från Göteborgs universitet och näringsliv har under 2018–2023 följt jubileets organiska utveckling. Syftet var att betrakta och beskriva arbetssätt och metoder som kan bli bestående värden för framtiden. Denna del uppmärksammar jubileets organisering och ledningsarbete, vilka varit förutsättningar för att kvalitativa ambitioner och direkta resultat kunnat uppnås. Bestående avtryck i form av arbetssätt och metoder för samverkan inom Göteborgs Stad, med Göteborgssamhället och med invånarna redovisas med 13 konkreta verktyg i separat bilaga; Lärplan om öppen och möjlighetsdriven samverkan.

På de kommande sidorna beskrivs aktiviteter inom de strategiska områdena och en redovisning av genomförandet av Göteborgs Jubileumsfirande 2023. Kapitlet skildrar vad som har förverkligats under åren samt hur arbetet har genomförts för att uppfylla jubileets värdegrund.

⁷ Jubileumsorganisationens omvärldsanalyser

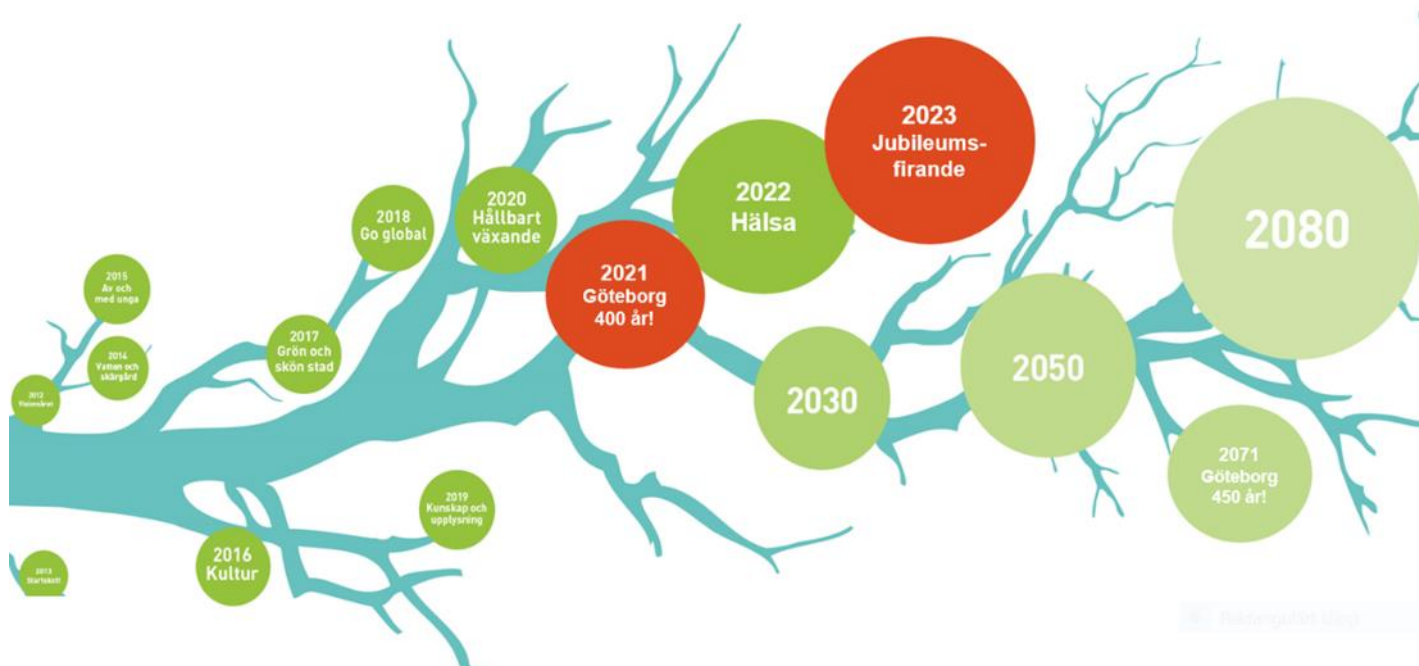
5. Strategiska områden

För att lyckas med att skapa bestående värden för framtiden formerades Jubileumsorganisationen i ett antal strategiska områden. Dessa speglar hur den interna organisationen varit uppbyggd för att fokusera och på ett strukturerat sätt skapa stark framdrift och för att nå målpåfyllelse.

Arbetet inom respektive område har haft olika inriktningar samt varit flexibelt och anpassningsbart för att på så sätt kunna möta förändringar i omvärlden. Exempelvis har det funnits koordinering och samverkan med flera av stadens program som kom att implementeras under arbetets gång.

De strategiska områdena nedan, med resultat och förverkligande, beskrivs på kommande sidor:

- Göteborgs Jubileumsfirande (2021) 2023
- Fokusår – vägen till jubileet
- Öppen Jubileumsprocess
- Jubileumsaktörer
- Göteborgs Stads Jubileumssatsningar
- Kommunikation och dialog

5.1 Göteborgs Jubileumsfirande 2021 och 2023

För att svara på uppdraget från kommunfullmäktige gällande utförande av Göteborgs 400-årsjubileum 2021 genomfördes Formellt, historiskt firande, se bilaga; Årsrapport 2021. Nedan beskrivs Göteborgs Jubileumsfirande sommaren 2023, där Göteborg och alla satsningar som arbetats fram manifesterades. Ytterligare värden adderades för att skapa ett attraktivt innehåll för göteborgare och besökare. Inkludering och delaktighet har genomsyrat hela Jubileumsfirandet.

Jubileumsfirande i 100 dagar

Det publika Jubileumsfirandet startade med Göteborgs Jubileumsfestival den 2 juni och fortsatte sedan hela sommaren fram till Finalhelgen i början av september. Firandet utformades så att många enkelt skulle kunna vara delaktiga med sina bidrag för att fira staden under en längre period. Det blev 100 dagars firande med olika former av upplevelser på flera platser runt om i staden. Sommaren fylldes av kulturupplevelser för alla genom ett brett utbud, såsom; scenframträdanden, bildkonst, musik, historia, gatukonst, ”prova-på-aktiviteter”, workshops och mycket mer. Nedan beskrivs de olika delarna som arrangerades under sommaren 2023.

Utställningar, musik och aktiviteter

Det jubilerades runt om i hela staden med publika utställningar, var och en från sitt perspektiv. Besökare kunde ta del av aktiviteter och program under hela sommaren. Se exempel nedan:

- **Jubileumsfester på bibliotek och kulturhus** - För alla åldrar i hela staden.
- **Göteborgs stadsmuseum** - Fyra basutställningar om Göteborgs historia.
- **Göteborgs konstmuseum 100 år** - Den underbara färgen; Göteborgskolorismen i nytt ljus samt en presentation av fotografier och rörliga bilder från museets historia.
- **Göteborgs konsthall 100 år** - Utställningen ”Jag föreställer mig ett hem” med samtida konstnärer från det fria kulturlivet med konstverket Drömmarnas Monument på Götaplatsen.
- **Naturhistoriska museet 100 år** - Med öga på naturen, fåglar fossiler och fotografier.
- **Göteborgs botaniska trädgård 100 år** - Firade med nya anläggningen Kulturträdgårdar i anslutning till byggnaden Stora Änggården.
- **Akvariet 100 år** - Firade genom att välkomna alla till det nyrenoverade Sjöfartsmuseet.
- **400 gröna år** - Utställning om de gröna platserna i bland annat Trädgårdsföreningen.
- **Den befästa staden** - Visades upp genom extra insatta stadsvandringar.
- **Jubileumsportalen** - Interaktiv karta över Jubileumsutställningen 1923.
- **Utställningen om Göteborgs 400-årsjubileum** - Visades på 100 ytor i Bältespännarparken och på Millenniumplatsen.
- **The Song of My People** - Foto- och sångprojekt tog plats mitt i staden. Över 300 porträtt på sjungande göteborgare visades hela sommaren på trapphusen på Hisingsbron.
- **Göteborg 400 år** - Historisk fotoutställning i Nordstan från svunna tiders Göteborg.
- **Konstkuppen presenterar 400/031** - Världens största konsthyllning med 400 konstverk av lika många konstnärer i Slakthusets salonger i Gamlestan.
- **”Porträtt av ett 400-årsjubileum”** - Konstutställning på ”The Gallery”, Hotel Gothia Towers samt som en digital utställning.
- **Göteborg Film Festival Open Air** - Utomhusbio i Slottsskogen två kvällar.
- **Silverhjärtats hemlighet** - Historisk musikal framförd av Balettakademin i Kronhuset.
- **Artscape** - Gatukonst och storskalig muralkonst i alla stadsdelar i Göteborg.
- **LandArt** - Naturkonstverk i grönområden på olika platser i staden.
- **23 km Konst** - Stråk från Blå Stället till Röda Sten som binds samman med gatukonst.
- **Litteraturkartan** - Tryckt jubileumsversion där man upptäcker författare i hela staden.
- ... och mycket mer

Göteborgs Jubileumsfestival den 2–5 juni

Målet med Göteborgs Jubileumsfestival var att staden skulle arrangera en folkfest, med inkludering och tillgänglighet som nyckelfaktorer. Festivalens program skulle innehålla höjdpunkter med stor potential att uppmärksammas såväl nationellt som internationellt, och locka många besökare till festplatsen. Innehållet skulle utgå från öppen dialog och samskapande för att uppnå ökad delaktighet och känslan av samhörighet.

Jubileumsfestivalen som utgjorde starten på sommarens Jubileumsfirande gjordes i stor skala som en praktfull och publik folkfest, öppen för alla med fri entré. Frihamnen, ett område där stadens historia möter samtiden och där utveckling fortsatt pågår, var en noga utvald festivalplats för att etablera Frihamnen som område. Festivalen erbjöd mat, dryck, artister, aktiviteter, välkända dragplåster och överraskningar. Inom projektet har kontinuerligt arbete gjorts för att identifiera och inkludera leverantörer och intressenter till genomförandet. 100-tals aktörer har involverats och bidragit till och/eller medverkat under Jubileumsfestivalen.

Hållbarhet har varit en viktig del genom hela processen. Projektet har genomgått och tilldelats en eventdiplomering genom SUSA (Sustainable Standard) för hållbara evenemang. Fokusområden var; Tillgänglighet och trygghet, Jämställdhet, Jämlikhet, Resor och transporter, Cirkulärt och avfallssnålt samt Mat och dryck. Programutbudet för scenerna resulterade i ett brett och publikt program, en kurerad mix av internationella, nationella och lokala akter samt ett stort antal specialdesignade programpunkter där Göteborg visade sin breda och färgsprakande palett. Inom ramen för det ”göteborgska” återfanns Göteborgs musikaliska institutioner, pop- och rock-artister, musik, humor, dans, festivaler och klubbar, både från det etablerade såväl som det oetablerade på festivalområdets tre scener med olika format. Det bjöds på över 70 scenframträdanden. På aktivitetsområdena kunde besökarna ta del av ett brett utbud av lokala, nationella och internationella aktiviteter och upplevelser. Över 40 organisationer, föreningar, aktörer deltog och bidrog till ett mångfacetterat innehåll. Det etablerades ett informationscenter med en butik, där Jubileumsprodukter såldes, som olika aktörer tagit fram.

På evenemangsytan fanns ett stort och brett mat- och dryckesutbud med något för alla åldrar och smaker. Mat och dryck hade koppling till Göteborg, såsom lokala råvaror och menyer som speglade stadens kultur. Drycken serverades i flegångsglas och besökarna kunde beställa halvportioner för att minimera avfall och matsvinn. Firandet med dess scenprogram, aktiviteter och matutbud lockade närmare 350 000 besök till Frihamnen. Besökare kunde ta sig till festivalen på flera olika sätt; buss, spårvagn, cykel, gratis elhybridfärja eller genom en promenad. För ökad tillgänglighet på festivalytan planades marken ut, ramper byggdes och program, kartor och skyltar för hänvisning placerades på strategiskt utvalda platser. På flera platser tillhandahölls kranvatten för gratis påfyllning av egna behållare.

Under Göteborgs Jubileumsfestival hade Sverige ett förhöjt säkerhetsläge (nivå 4 på skala 1–5). Samtidigt hade Jubileumsfestivalen ett stort antal besökare till evenemangsområdet. Trots detta inträffade inga incidenter av större karaktär under Jubileumsfestivalen den 2–5 juni.

Under festivalen genomfördes en marknadsundersökning, där de allra flesta besökare kände sig trygga eller mycket trygga. Undersökningen visar att nästa samtliga besökare upplevde att de under Jubileumsfestivalen i hög eller mycket hög grad, 4,9 på en 5-gradig skala, kände sig välkomna och inkluderade. Tre fjärdedelar tyckte i hög eller mycket hög utsträckning att Jubileumsfestivalen var ett miljömässigt hållbart evenemang.

Göteborgs officiella födelsedag den 4 juni

Det blev ett folkligt, kungligt och festligt firande med ett innehållsrikt program för göteborgare och för besökare med syfte att hylla Göteborg. Göteborgarna var hedersgäster på den officiella födelsedagen, då det firades på flera olika platser i staden.

Kungaparet besökte Göteborg

Med anledning av konungens jubileum; Kungen 50 år på tronen, arrangerades ett Länsbesök den 4 juni. Kungaparet färdades i hästkortege från Konserthuset vid Götaplatsen, längs Kungsportsavenyn, till Gustaf Adolfs Torg, där Landshövdingen och Kungen höll tal till göteborgarna. Det bjöds på historiska inslag och sång från balkongen på Börsen.

Officiellt inbjudna gäster besökte Göteborg

Kommunfullmäktiges ordförande bjöd in 200 officiella gäster: Kungaparet, ambassadörer, konsuler, borgmästare, biskop, domprost, representanter från stad, region samt akademi-, kultur- och näringslivsrepresentanter. Födelsedagen startade med öppnandet av en utställning av Jubileumsgåvor på Göteborgs stadsmuseum. Det arrangerades en invigning av Drottningparken och en Jubileumsgudstjänst i Tyska Christinae kyrka. Som en del i programmet invigde kommunfullmäktiges ordförande Hamnbadet i Jubileumsparken i närvaro av Kungaparet. Gästerna bjöds därefter in till en Fest- och galakonsert på Jubileumsfestivalen i Frihamnen, där Kungen höll ett jubileumstal till Göteborg 400 år. Den 5 juni arrangerades ett seminarium om hållbara resor och transporter i framtidens Göteborg samt besök på Ostindiefararen Götheborg.

Prototyp Göteborg - Staden som utställning

En utställning om hållbar stadsutveckling invigdes den 2 juni och pågick under hela firandet. Omställningslabbet var en prototyp som skapades gemensamt med intressenter och göteborgare och fungerade som en mötesplats för att testa och hitta lösningar för hållbar stadsutveckling. Olika jubileumssatsningar lyftes fram som ex; Hisingsbron som binder samman staden över älven, Jubileumsparken, Hamnbadet, Smart Trafik och Rain Gothenburg. Utställningsområdet var främst på Frihamnen med ett antal noder som mötesplatser runt om i staden; Hammarkullen, Bergsjön, Biskopsgården och Frölunda. Utställningen visade upp en mångfald av innehåll som kopplar an till de insamlade idéerna inför jubileet. I anslutning till utställningen fanns en rad olika föreläsningar och seminarier. Besökarna kunde gå ett stråk mellan Frihamnen och Kronhuset med audioguider.

Jubileumskompassen i Bältespännarparken

Jubileumskompassen etablerades i Bältespännarparken och var öppen varje dag under hela sommaren den 27 maj till 3 september. Där fanns en scen med en inbjudande plats och en utomhusutställning om hela firandet. Olika verksamheter i Göteborg erbjöds att medverka för att ge smakprov på aktiviteter och upplevelser. Här kunde besökarna uppleva Jubileumsfirandet i miniformat i form av samtal, teater, workshops, musik och mycket mer. Göteborgare och besökare fick hjälp att navigera i det fullspäckade Jubileumsprogrammet.

100-åriga institutioner jubilerade

Under 2023 firade flera av stadens folkära besöksmål, institutioner 100 år, vilka härstammar från Jubileumsutställningen i Göteborg 1923, då staden firade 300 år. Göteborgs 100-åriga institutioner som jubilerade var; Avenyn, Göteborgs botaniska trädgård, Bräcke diakoni, Göteborgs konstmuseum och Konsthallen, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Liseberg, Naturhistoriska museet, Slottsskogsvallen och Sjöfartsmuseet Akvariet.

Finalhelgen

Den avslutande finalen på Göteborgs Jubileumsfirande under den 31 augusti till 3 september blev ett stort firande, där många av jubileets värden och dimensioner förverkligades och manifesterades utifrån olika perspektiv och på olika plattformar. Många arrangörer bidrog till den folkfest som tog plats runt om i staden, såsom; Göteborgs Kulturkalas med extra jubileumsprägel, Prototyp Göteborg, Frihamnsdagarna, Jubileumsparken och Hamnbadet, Göteborgsvarvet Marathon, Jubileumsparaden, Ö-festen, Digitala Ö-festen Gothenburg Island Festival, Jubileumsfyrverkeri, Finalkonsert, vandringar och guidade turer. Jubileumsorganisationen arrangerade en rad olika upplevelser under Finalhelgen, se de olika delarna nedan:

Jubileumsparaden

Jubileumsparaden arrangerades den 2 september som en hyllning till Göteborg. Paraden började vid Gustav Adolfs Torg och gick hela vägen till Götaplatsen, via Kungsportsavenyn. Det bjöds på ett 20-tal göteborgsekipage med musik och många upplevelser. Paraden visade upp stadens olika milstolpar, landmärken, karaktärer, historia och framtidsvisioner. Deltagandet i paraden speglades av en bred representation av göteborgsaktörer.

Ö-Festen på Ringön

Ö-Festen arrangerades den 2 september och var en gatufestival med livemusik, konstutställningar, loppisar, mat, workshops mm. Antal besök uppskattades till ca 15 000. Ö-festens utbud utgjordes av ca 60 verksamheter som alla har sin hemvist på Ringön och ger denna årliga fest sin särart. Ö-Festen arrangerades även digitalt med musik, konst och dataspel för att erbjuda firandet för fler besökare och nya målgrupper vilket bland annat resulterade i tusentals besökare från Indien och många fler långväga deltagare.

Jubileumsfyrverkeri

På lördagskvällen den 2 september bjöds det på ett 402 sekunder långt musikfyrverkeri med Göteborgsanknytning. Göteborgarna kunde ta del av fyrverkeriet på olika platser i staden och på den digitala plattformen; Gothenburg Island Festival. Fyrverkeriet var miljöcertifierat och avfyrades från Frihamnspiren. Fyrverkeriet var ett samarbete med radio för att tillgängliggöra musiken för så många som möjligt.

Finalkonsert

En finalkonsert den 3 september avslutade hela sommarens jubileumsfirande. En av Sveriges stora artister, Miriam Bryant, med rötterna i Göteborg uppträdde på Kulturkalasets scen på Kungstorget. För de besökare som inte fick plats visades konserten även i Bältespännarparken på storbildsskärm.

5.2 Fokusår – vägen till jubileet

Göteborgs 400-årsjubileum har haft särskilda teman varje år att samlas kring, så som Fokusår sprungna ur den initiala idéinsamlingen. Dessa har varit verktyg för samverkan i hela staden och har skapat möjligheter för fler att medverka utifrån ett specifikt ämne. Det har skapat möten över gränser som resulterat i nya samarbeten och plattformar som bidragit till mer delaktighet och engagemang i stad och region.

Vägen till Jubileumsfirandet 2023 har genom åren bestått av storslagna visioner och personliga drömmar som varit betydande beståndsdelar under hela jubileet. Många av idéerna har under tiden förverkligats genom jubileumsaktörer, jubileumssatsningar och jubileumsorganisationen.

Fokusåren användes för att gå från idé till verklighet och för att få saker att hända. Tillsammans har stadens förvaltningar och bolag bidragit till en öppen modell för samverkan och inkludering. Nya aktörer välkomnades att bli en del av jubileet och bidra till stadens utveckling med aktiviteter, produkter och upplevelser med mera. Fokusåren genomfördes under åren 2014–2022.

Med anledning av Covid-19 förlängdes tidplanen, därav tillkom ett extra Fokusår; Hälsa 2022. Nedan beskrivs Fokusåren med ett par exempel på aktiviteter.

2013 Startskott

För att synliggöra att jubileumsarbetet startades upp och gick från ord till handling arrangerades en publik ceremoni med kommunstyrelsens gruppledare vid Stora Hamnkanalen. Göteborgarnas idéer och förslag prövades i förstudier. Utvalda jubileumsaktiviteter påbörjades exempelvis genomfördes det första Jubileumsloppet.

2014 Vatten och Skärgård

Att komma nära vattnet i alla former var en av de starkaste önskingarna inför jubileet. Jubileumsparken i Frihamnen utvecklades steg för steg med bland annat Playan, Alla kan segla, Bastu och en pool som en prototyp för att undersöka möjligheten att få göteborgare och besökare att bada mitt i stan. Stora Hamnkanalen förstärktes, Skärgården sattes i fokus, Badpiren i Askim invigdes och Go To Sea arrangerade en veckas hyllning till havet. Förstudiearbetet fortsatte.

2015 Av och med unga

Ett önskemål om att göra Göteborg till en öppnare och mer inbjudande stad när det kommer till ungas möjlighet till påverkan, delaktighet och inflytande var grunden till fokusåret. Göteborg har höga ambitioner att vara en barn- och ungdomsstad. En Jubileumskonferens arrangerades av och med unga. Målgång av Volvo Ocean Race och premiär för Göteborgs Stadstriennial som genomfördes tillsammans med Unga referensgruppen som bildades 2014.

2016 Kultur

Mer kultur till fler var göteborgarnas önskemål inför jubileet. Fokusåret Kultur invigdes detta år under Kulturnatta, med arrangemang på 10 platser. Gatukonstfestivalen Artscape tog plats och berikade stadsrummet och var en satsning med ett 20-tal konstverk i alla stadsdelar. Festivalen anordnades av lokala, nationella och internationella gatukonstnärer. Sätt färg på Göteborg påbörjade utvecklingen av 21 km Konst; en sträcka med konstverk från Blå Stället till Röda Sten.

2017 Grön och skön stad

Fler gröna ytor på fler ställen var en önskning. Nya gröna stråk och oaser utvecklades för att skapa fler mötesplatser. Land Art-konst var en gemensam satsning i hela staden med tillhörande karta över plaster att upptäcka, Grow Gothenburg utvecklade digital plattform för markägare och odlingsvilliga, Sätt färg på Göteborg fortsatte att utveckla stråket 21 km konst från Röda Sten till Blå Stället. Blomsterängar såddes på olika platser i staden för att bidra till en grön och skön stad.

2018 Go global

Göteborg har utvecklats genom intryck från hela världen och staden har haft ett globalt fokus. Det internationella perspektivet lyftes och stadens verksamheter uppmuntrades att tillgängliggöra Göteborg på nya sätt. Fokusåret invigdes på Göteborgs Filmfestival. Göteborg stod värd för Europride. Den första utomhusutställningen Hela Stadens Galleri genomfördes och lyfte fram temat; Min resa, en tolkning av människors livsresor. Angereds bokmässa med litteratur och poesi arrangerades. Planeringen inför firandet startades.

2019 Kunskap och upplysning

Göteborg är en förebild för det livslånga lärandet därför sattes utbildning, forskning och kompetensförsörjning i centrum. Ett antal historiska händelser manifesterades; Rymdveckan - 50 år sedan första månlandningen, 30 år sedan FN antog Barnkonventionen. Framtidsambassadörerna startades med målet att få fler godkända i skolan. På Hela Stadens Galleri var det fokus på Ung Konst, i samverkan med Kulturskolorna.

2020 Hållbart växande

FN:s globala hållbarhetsmål utgjorde basen för arbetet med fokusåret. Göteborg var värd för konferensen Beyond 2020 (internationell konferens för hållbart samhällsbyggande). Det livslånga lärandet sattes i fokus. Hela Stadens Galleri hade fokus på fotoutställningen Årsrika och Livet med tiden i samverkan med AgeCap. Föreningen Göthenburgo samlade in göteborgarnas 100 favoritplatser i hela staden som sedan blev underlag till utställning, Jubileumskarta och frimärken. Omställningen om firandet 2021–2023 beslutades på grund av Covid-19.

2021 Göteborg 400 år

Göteborg uppmärksammades med ett formellt, historiskt firande den 4 juni.

2022 Hälsa

Fokusåret satte ljus på hälsofrågor för att bidra till en mer välmående stad och region genom Folkhälsopolitikens målområden som exempelvis; inflytande och delaktighet, levnadsvanor och miljö. Utställningar arrangerades på Hela Stadens Galleri med tre perspektiv; Åldrande, Arbeta och Psykisk hälsa. På Frihamnsdagarna lyfte jubileet kreativt skapande inom psykiatrin. Göteborg arrangerade världens främsta konferens inom hälsa, där göteborgarna bjöds in till ett hälsoevent i Nordstan. Årsrika Göteborg 400 – en jubileumsfestival för alla åldrar med ett 30-tal samverkansaktörer, anordnade aktiviteter för att lyfta fram de seniora göteborgarnas vardag och livssituationer. Detta blev en hyllning till livet med och för göteborgare i hela staden.

2023 Göteborgs Jubileumsfirande

Göteborg bjöd in till ett publikt firande under 100 dagar sommaren 2023.

5.3 Öppen Jubileumsprocess

Jubileumsarbetet hade redan från start en öppen process, vilket innebar att inkomna idéer och förslag från göteborgare och aktörer har välkomnats och tagits om hand dagligen under hela processen från start till uppdragets slut.

Målet var att engagera hela staden och att skapa inkludering genom att bjuda in till öppen dialog och möjlighet att medverka under hela processen.

Systematiserad delaktighet

För att svara på uppdraget om att inkludera hela staden arbetade jubileumsorganisationen systematiskt med att involvera stadens bolag och förvaltningar, regionen, näringsliv, föreningar, akademi och civilsamhälle. Uppdraget har engagerat tusentals människor i samskapande och i olika grupperingar och samverkansformer.

Att arbeta med Hela staden har varit en metod och utgångspunkt för att involvera alla göteborgare både geografiskt och demografiskt. Genom åren har många metoder använts och utvecklats tillsammans med verksamheter och intressenter bland annat genom så kallade *Open Calls*.

Hela Stadens Galleri har använts som ett mobilt utomhusgalleri med 100 ytor som sedan 2018 har haft ett flertal utställningar som skapats med alla stadsdelar och som visat upp i både sin helhet och i olika delar av staden.

Under flera år har jubileet samverkat med Staden där vi läser, vilket resulterat i att uppmärksamma vikten av att läsa för en god start i livet. Detta resulterade i sin tur i en bok till alla förskolor som under flera år delades ut till barn i förskolor i hela staden.

Invånare i hela staden har också engagerats genom exempelvis att bibliotek och kulturhus var delaktiga i firandet genom att arrangera Jubileumsfester, Lästält, Sommarunderhållning och Skolbio med mera.

Ung referensgrupp

För att stärka ungas inflytande och delaktighet startades Unga referensgruppen "Power to the Youth" hösten 2014. Gruppen bestod av unga representanter från hela staden och hade till uppgift att bidra till hela jubileumsarbetet och tillföra fler perspektiv och bredare representation.

Inför Göteborgs Jubileumsfirande införde gruppen ett nytt arbetssätt som säkerställde och systematiserade gruppens delaktighet och inflytande i jubileumsprogrammet 2021–2023. Läs mer om Power to the Youth i bilagan; Lärplan.

5.4 Jubileumsaktörer

Jubileumsaktörer är lokala, regionala, nationella och internationella organisationer, stiftelser och bolag med flera. Alla aktörer som delade jubileets värderingar erbjöds att bli Jubileumsaktörer, vilket var metoden för att vara en del av Göteborgs 400-årsjubileum. Över 300 Jubileumsaktörer har bidragit till jubileet med aktiviteter och produkter genom en öppen affärsmodell.

Detta innebär att Jubileumsaktörerna självständigt utvecklade och genomförde satsningar som bidrog till att förstärka jubileumsfirandet och genom jubileets marknadsföringsverktyg kunde budskapet om jubileet spridas av fler.

Strategin var att möjliggöra tvärssektoriell samverkan och att fånga upp initiativ från aktörer. Extra fokus lades på att skapa ett bredare engagemang genom representation från fler samhällsaktörer inom bolag, förvaltningar, föreningar, näringsliv, akademi, civilsamhälle, organisationer, stiftelser och idéburen sektor med flera i staden och regionen. En översyn och ett kompensatoriskt arbete genomfördes för att uppnå en utvidgad representation av samhällsaktörer. Samverkans- och affärsmodellen gick ut på att aktörerna adderar värde utifrån den egna verksamhetens förutsättningar.

Ett av jubileets mål var att vidareutveckla Göteborg och den omgivande regionen genom bred samverkan. Med många engagerade aktörer fanns en stark kraft i att förverkliga flera av göteborgarnas idéer.

Jubileumsmöten

Jubileet har fungerat som en samverkans- och kommunikationsplattform för olika aktörer. Årliga Jubileumsmöten sammanförde, inspirerade och uppmuntrade till engagemang mellan befintliga och potentiella aktörer. Dessa möten stimulerade till och resulterade i nya former av samverkan, där aktörerna fick möjlighet att träffas, inspireras och utbyta idéer.

Jubileumskalendariet och produktgalleri

Jubileumskalendariet på goteborg2023.com synliggjorde alla jubileumsaktörers aktiviteter och produkter, vilket stärkte innehållet under Göteborgs 400-årsjubileum. Produktgalleriet innehöll en mängd olika artiklar såsom; böcker, delikatesser, hantverk, textil, Jubileumsfrimärken och mycket annat. Alla jubileumsprodukter fanns tillgängliga på webben. Ett urval av produkter fanns till försäljning via Gothenburg Visitor Centre vid Kungssportsplatsen. Alla Jubileumsaktörer fick frågan om att visa upp och sälja sina produkter i en speciell butik och informationscenter under Jubileumsfestivalen 2–5 juni 2023.

Officiella Jubileumsprodukter

Inför firandet 2021 och 2023 arrangerades det utlysningar och tävlingar i form av *Open Calls*, exempelvis GBG Form 2021, där externa aktörer tog fram unika designade produkter till Göteborgs 400-årsjubileum. En jury valde ut finalister som göteborgare fick rösta på. Vinnare i tävlingen blev:

Plädar - med två göteborgsmotiv; Lilla Bommen och Rosenlundsverket.

Räkan - i form av en kapsylöppnare som symboliserar Göteborg som hamnstad.

Exempel på aktörers Jubileumsprodukter

Många Jubileumsaktörer valde att med anledning av Göteborgs 400-årsjubileum ta fram egna produkter inför firandet av staden, se exempel på produkter nedan:

- **Mat och dryck;** Champagne, Cava, Öl, Sill, Korv, Marmelad, Ostar, Praliner och Bakelser m.m.
- **Hantverk och textil;** Handduk, Mössa, T-shirts, Hundjacka, Keps, Body m.m.
- **Trycksaker;** Göteborgs Jubileumskarta, Göteborgs Jubileumsaffisch, Göteborgsposters, Göteborgsalmanacka m.m.
- **Spel och pussel;** Torgmemo, Damen och Älvsborgsbron, Målarbok, Pekbok m.m.
- **Övriga produkter;** Frimärken, Vinglas, Serveringsbrickor, Glasunderlägg m.m.

Exempel på litteratur framtagen av Jubileumsaktörer

Ett stort antal böcker och bokserier har tagits fram av aktörer med anledning av Göteborgs 400-årsjubileum, se exempel nedan:

- Göteborg 400 år, Stadens historia i bilder
- Att ge upp har inte övervägts: Göteborgskvinnor i rörelse/r
- Hundra år i Göteborg - en bokserie om tio volymer
- Staten och staden; Statliga avtryck i Göteborg under 400 år
- Staden, platserna och husen, Göteborgs arkitektur 1921-2021
- Parkerna Trädgårdarna Landskapet; 400 gröna år i Göteborg
- En himla massa program; Göteborgs radio och TV under 100 år
- Göteborg alla dagar; Platser vi känner för
- Forskning och Göteborg 400 år
- Hela Göteborg 400 år; Göteborgs domkyrkopastorats jubileumsfirande 2021-2023

5.5 Göteborgs Stads Jubileumssatsningar

Från idéinsamlingen valdes jubileumsprojekt ut som prövades i förstudier under två års tid. Jubileumssatsningarna byggde på göteborgarnas idéer och ingick i tre teman; att komma nära vatten, att bygga broar mellan människor och att skapa öppna rum.⁸ Göteborgs Stads förvaltningar och bolag blev projektägare för ett 20-tal jubileumssatsningar och har under åren ansvarat för framdrift och finansiering.

Jubileumsorganisationen har samordnat satsningarna med syfte att skapa stark framdrift redan från start. Med en ett årtal i sikte och ett positivt sammanhang skapades en kreativ kultur och känsla av samhörighet bland projektledarna. Tack vara detta har många av satsningarna förverkligats. Nedan följer en kortfattad beskrivning av respektive Jubileumssatsning, läs mer om Göteborgs Stads Jubileumssatsningar i bilagan.

Nära vatten

Göteborgarna kan idag komma närmare havet, skärgården, hamnen, sjöar, kanaler, älven och regn genom:

- **Jubileumsparken** – Stadspark med bad, lekplats, seglarskola, odling m.m. i Frihamnen.
- **Hamnbad** – Badanläggning med bassänger i älven samt bastu, playa m.m. mitt i staden.
- **Kulturhamn Eriksberg** – Kulturbåtshamn med evenemang och kulturbåtsfestivaler.
- **Tillgänglig skärgård** – Skärgårdsturer från Stenpiren till Göteborgs skärgård.
- **Rain Gothenburg** – Vända regn till möjligheter; Brunnslocksposi, Seminarieparken, Regnlekplatser m.m.

Bygga broar

Göteborgarna har fått nya arenor som bygger broar mellan människor genom:

- **Hisingsbron** – Landmärke för Göteborg som binder samman staden över älven.
- **Jubileumsläget Side by Side** – Musikläger med barn och unga från hela världen.
- **Göteborg Berättar** – Utställning med berättelser av 100 göteborgare från hela staden.
- **Blå & Gröna stråk och oaser** – Mötesplatser i hela staden såsom Kvillestråket.
- **400 Gröna år** – Befäster Göteborgs gröna kulturarv som vuxit fram under 400 år.
- **Smart Trafik** – Innovativa lösningar samt hållbara och fossilfria transportsystem.

Öppna rum

Göteborg har skapat en öppen och tillåtande atmosfär och nya kreativa mötesplatser genom:

- **Saltet på Ringön** – Etableringar av ett 100-tal kreativa verksamheter och Ö-festen.
- **Demokratisatsning med ungt inflytande** – Mötesplatser, ex: Demokratidagar.
- **Prototyp Göteborg** (Göteborgs Stadstriennial) – Plattform för hållbar stadsutveckling.
- **Det Entreprenöriella Göteborg** – Mötesplatser för hållbart entreprenörskap.
- **Din plats i staden** – Mötesplatser i goda stadsmiljöer och hållbar mobilitet.
- **Kulturhus Bergsjön, Seminarieparken, Västra Nordstan** – Mötesplatser.
- **BoStad2021** – Etablering av 7 000 extra bostäder i Göteborg.

⁸ Arbetsplan med möjligheter på väg till Göteborgs 400-årsjubileum.

5.6 Kommunikation och dialog

Med effektiv kommunikation och marknadsföring har bilden av Göteborg stärkts. Det stora mediala intresset för Göteborgs 400-årsjubileum har resulterat i ett tydligt nationellt och internationellt avtryck. Göteborg ligger i topp på flera internationella rankinglistor som bästa destination utifrån perspektiven attraktivitet och hållbarhet.

Kommunikation som strategi

Kommunikation har varit ett strategiskt verktyg som har drivit jubileumsprocessen framåt och har fungerat som en brygga mellan det som har gjorts, det som har upplevts och de effekter som har uppnåtts. Allt eftersom idéer, jubileumssatsningar, fokusårsaktiviteter och programaktiviteter har utvecklats och blivit verklighet har kommunikationen bidragit till en ökad kännedom om jubileet.

Under åren har jubileet samverkat med Göteborgs Kulturkalas genom att årligen arrangera en Jubileumspaviljong som en del av kalaset. Paviljongen fungerade som en samverkansplattform, dit aktörer, jubileumssatsningar och tjänstepersoner kom för att föra öppen dialog om stadens utveckling. Paviljongen var även ett sätt att lyfta fram Göteborgs 400-årsjubileum i staden och visa upp bredden av aktörer och satsningar.

Vägledande principer för kommunikationen har varit att ”alla är inbjudna och alla får bjuda in” till jubileet. Göteborg & Co har arbetat metodiskt med att sprida en digital verktygslåda för kommunikation. Alla som har arbetat med jubileet har uppmuntrats att berätta om Göteborgs 400-årsjubileum utifrån sina verksamheter och förutsättningar. Många aktörer har kommunicerat sina aktiviteter i egna kanaler, vilket bidragit till genomslag och hög kännedom. Att bjuda in brett och att utlysa så kallade Open Calls har skapat stort innehåll att kommunicera, exempelvis; framröstad jubileumslåt, göteborgarnas favoritplatser har blivit en utställning och en jubileumskarta som skickades ut till stadens 280 000 hushåll. Kreatörer och designers har skapat minnesvärda jubileumsprodukter genom exempelvis designtävlingen GBG Form.

Genom åren har Göteborgs 400-årsjubileum skapat stort intresse och givit oss nya möjligheter att berätta om Göteborg och vår utvecklingsresa. Det har resulterat i hundratals presentationer i olika sammanhang både lokalt, nationellt och internationellt och bidragit till att stärka bilden av Göteborg.

Delaktighet och engagemang

Jubileets värdegrund vilar på delaktighet, engagemang och medskapande. Att involvera hela staden och att arbeta med öppen dialog har varit systematiska metoder under mer än 10 år, vilket bidragit till kännedom om jubileet och stadens utveckling. Det har skapat en tydlig samverkansplattform med många ambassadörer.

Digitala upplevelser och utveckling för både historia och framtid

Jubileumsarbetet har utvecklat och visualiserat stadens historia med hjälp av digitala verktyg och ny teknik såsom 3D och VR för att tillgängliggöra upplevelser för fler och bjuda in till dialog. Utvecklingen startade 2015 och har skett i samverkan med Stadsbyggnadskontoret, Visual Arena, Kulturförvaltningen och Göteborg & Co. Visualiseringen av 1600-talets Göteborg visades upp i utställningen Göteborgs Födelse på Göteborgs stadsmuseum samt mötesplatserna Gothenburg Visitor Center, Älvrummet på Lindholmen och den historiska filmupplevelsen i 360 grader i Bältespännarparken. Under Finalhelgen 2023 gavs möjlighet för besökare att delta i digitala upplevelser, vilket stärkte programmet och attraherade fler målgrupper.

Nationellt och internationellt avtryck genom media

Ett strategiskt, långsiktigt PR-arbete började tidigt och redan från början fanns ett stort medialt intresse för stadens satsning på Göteborgs 400-årsjubileum, dels för de specifika jubileumssatsningarna och dels för den långsiktiga ambitionen med en öppen samverkansmodell och innovativa metoder för inkludering och delaktighet hela vägen till firandet.

Göteborgs 400-årsjubileum har skapat ett massivt mediagenomslag för Göteborg. Förtjänad medieexponering genom redaktionellt innehåll har en annan påverkan än betald reklam eftersom den uppfattas som mer trovärdig och tillförlitlig. För att mäta genomslaget i förtjänad media har PR-värde använts, vilket är annonsvärdet gånger 2,4 enligt gängse standard. Det totala PR-värdet för 400-årsjubileet över uppdragets alla år är svårt att räkna ut, men bara medieresultatet år 2023 som bolagets omvärldsbevakning har fångat upp, beräknas uppgå till ett PR-värde av drygt 144 miljoner (144 019 509) kronor. Utöver detta tillkommer etermedia som inkluderar alla typer av tv- och radio-inslag. Dessutom väntas fler publiceringar under kommande år som en effekt av jubileet.

Genom 400-årsjubileet har det skapats ett fönster för att nå ut med både stadens utveckling och destinationen Göteborgs attraktionskraft. Här följer ett urval av PR-resultat genom åren.

PR-resultat genom åren

Redan visionsarbetet 2011–2012 fick stor uppmärksamhet, Göteborgs-Posten gjorde flera större artiklar, exempelvis “Sådan är våra drömmars stad” och söndagsreportaget över flera sidor “Göteborg 2021 En förvandlad stad”.

Under 2014 uppmärksammades många av jubileumssatsningarna i de flesta lokala och regionala medier; bland annat 21 kilometer konst, jubileumsläget Side by Side, Alla kan segla-projektet och världsrekordförsöket i fraktalpyramid under Vetenskapsfestivalen i Frihamnen. Skärgårdens utveckling debatterades i göteborgsmedia och intresset för skärgården var också stort internationellt med flera storslagna artiklar såsom norska VG “Finn din egen paradisy” och brittiska Women Weekly “Nautical and Nice - Gothenburg has been in the shadows of Sweden's capital, Stockholm, for too long”.

2015 började bygget av Jubileumsparken och Allmänna bastun omskrivas både nationellt och internationellt. Amerikanska Arch Daily och brittiska The Guardian publicerade profilskapande artiklar, och norska Dagens Næringsliv gjorde en längre artikel om bastun med rubriken “Dampende hett i Göteborg”. Bilden av bastun har blivit mer eller mindre ikonisk och syntes på framsidan av Swiss Air Magazine i december 2015 med rubriken “All eyes on Gothenburg”. Göteborgs skärgård porträtterades under året i runt 25 internationella artiklar från Tyskland, Frankrike, Irland, Italien, Storbritannien och USA.

Under 2016 och Fokusår Kultur skrev Göteborgs-Posten om Artscape “Gatukonstfestival ska ge konst till alla stadsdelar”, Jubileumsläget Side by Side “Unga möten i musiken” och Sätt färg på Göteborg “Stadsdelen färgläggs”. Brittiska The Independent tipsade om Artscape och skrev också artikeln “48 hours in Gothenburg: hotels, restaurants and places to visit”, där Allmänna badet inkluderades. De tyska regionala tidningarna Freie Presse och Sächsische Zeitung nämnde jubileet i sina reportage om Göteborg.

2017 gjordes många internationella pressbesök där trädgård och skärgård lyftes, vilket resulterade i artiklar i bland annat amerikanska Lonely Planet och norska Hjemmet. Brittiska Sunday Times

publicerade artikeln “Alessia Horwichs packs Nordic art, rollercoasters and island-hopping into two days in Sweden's hippest city”. Två omfattande artiklar om skärgården publicerades i danska dagstidningarna Jysk Fynske Medier samt Politiken. Air Baltic tipsade om sju saker att göra i Göteborg, där bastun toppade listan. Satsningen på Land Art i samband med fokusår Grön och Skön stad fick stor spridning med artiklar i Dagens Samhälle, tidskriften Landskap, Göteborgs-Posten, P4 Göteborg och Göteborg Direkt. Även SVT Landet runt gjorde reportage om Land Art. ETC publicerade ett större reportage “Grönt och skönt – fokus för 2017”.

Jubileumssatsningen Saltet på Ringön har genom åren löpande följts av media med anledning av stads- och platsutvecklingsarbetet.

2018 började det märkas att stadens födelsedag närmade sig då fler medier nämnde 400-årsfirandet i sina artiklar om Göteborg, bland dem de stora tyska dagstidningarna Die Welt och Hamburger Morgenpost. The New York Times skrev om Jubileumsparken och Allmänna bastun. Conde Nast Traveller hade med Vrångö på listan över de 10 bästa, hemliga öarna i Europa. Även tyska Spiegel skrev om Vrångö, medan The Telegraph tog med Styrso på sin lista över öar.

2019 omskrevs Jubileumsparken i en artikel om hållbarhet i CNN Travel och i ett långt reportage i amerikanska GQ. Både allmänna bastun och regnlekplatsen figureerade i en artikel i Forbes. Franska designmagasinet Ideat publicerade fyra sidor om gröna Göteborg. Rain Gothenburg fick fortsatt uppmärksamhet även nationellt, exempelvis i TV4 “Så ska Göteborg bli världens bästa regnstad”. Open Call för Jubileumslåten gav bra resultat i bland annat Gaffa, P4 Göteborg, Göteborgs-Posten och Nordegren & Epstein i P1. Under hela 2019 diskuterades också linbanan i media. I november kom beslutet och det gick att läsa “Linbaneprojektet i Göteborg stoppas – politiker överens” i SVT Nyheter Väst.

Pandemin påverkade PR-arbetet 2020 och de flesta pressbesök ställdes in. Men året bjöd ändå på en mängd pressresultat. Tyska Berliner Morgenpost skrev om hållbara Göteborg samt bastun. Göteborg kom med på The Guardians lista, och amerikanska BBC Travel ställde sig frågan “Is Gothenburg Europe's greenest city?” Framför allt blev Göteborg utsedd till Best sustainable city stay i Lonely Planets Best in travel 2021, där 400-årsjubileet och Jubileumsparken var några av anledningarna. Amerikanska CNN Travel följde upp nyheten. Vinnaren av Jubileumslåten bevakades av bland annat Göteborgs-Posten, GT, P4 Göteborg, Efter Fem i TV4 och Nordegren & Epstein i P1. Lokal media fortsatte bevaka jubileet ur olika vinklar såsom 300 dagar kvar, Brunnslocksposi och GBG Form. Svenska Dagbladet och Aftonbladet uppmärksammade Rain Gothenburgs fototävling.

Det formella historiska firandet av Göteborg 400 år den 4 juni 2021 bevakades av alla stora medier i Sverige. Det var bland annat programinslag i Sveriges Radio (Studio ett, P4 Göteborg, Kulturnytt, P4 Extra, Morgonpasset i P3, Kvällspasset i P4), SVT (Väst, Kulturnyheter), TV4 (Nyheter, Nyhetsmorgon, Efter Fem) samt TT-artiklar i Svenska Dagbladet och Aftonbladet. Konstutställningen Coronablommor uppmärksammades exempelvis i Dagens Nyheter och Studio ett, Postnords jubileumsfrimärken i P4 Göteborg, Aftonbladet, GP, GT och SVT Väst, och konstsamarbetet Air 4x400 år i lokal press i de städerna som deltog. P4 Göteborg gjorde en serie om Göteborgs 400 år som sändes varje dag under hela året. Vagabond skrev “Därför är Göteborg Sveriges hetaste stad just nu” där sex av tio tips på listan var satsningar och upplevelser kopplade till jubileet. Ett danskt pressbesök om Artscape och 21 km konst resulterade i artiklar i 28 lokala dagstidningar, däribland Århus Stiftstidende. Jyllands-Posten skrev “I 400 år har Göteborg åbnet

Sverige mot havet og verden”, brittiska Conde Nast Traveller skrev om bastun i artikeln [“Getting to know Gothenburg, the world’ most sustainable destination”](#), och tyska [Die Welt](#) gjorde reportage om skärgården. The Guardian publicerade en artikel som fokuserade enbart på Rain Gothenburg. [“Wetter the better: Gothenburg’s bold plan to be world’s best rainy city”](#). Slutligen placerade ansedda Time Magazine Göteborg på listan [Worlds greatest places 2021](#). Det totala PR-värdet för 2021 (även här etermedia borträknat), uppgick till drygt 217 miljoner (217 145 572) kronor.

Fokusår Hälsa 2022 gav nationella pressresultat för Hela stadens galleri, med sina tre olika utställningar och även Brunnslockspoesi fick uppmärksamhet under året. Internationellt skrev exempelvis [The Times](#) en cityguide som nämnde 400-årsfirandet, [Wanderlust](#) satte Göteborg på sin hot list och norska Allers skrev om firandet. The Independent gjorde en stor artikel om hållbarhet och skärgård, [“Why Westsweden is Europe’s straight A student for sustainability”](#). Travel begins at 40 publicerade [“Gothenburg’s 400 Anniversary Celebration”](#), en guide om hela den kommande sommarens firande.

2023 var ett enastående år tack vare jubileumsfirandet och pressresultaten överträffade förväntningarna. Året inleddes med att Göteborg och stadens firande var med på ett flertal större listor:

[CNN Travel – Where to travel in 2023](#)

[The Times – 15 of the most exhilarating Swedish breaks to book 2023](#)

[The Guardian - Rail and sail: a month-by-month guide to no-fly travel ideas in 2023](#)

[Traveller - Five of the best global events for 2023](#)

[Vagabond - Jubileumsåret 2023 –10 folkfester och firanden i Sverige](#)

[Vagabond - Årets bästa resor 2023 – månad för månad](#)

Året fortsatte med stort fokus på Jubileumsfestivalen som startskottet för en hel sommar av firande. Artistsläpp, bearbetning av redaktioner och många pressbesök gav resultat och Jubileumsfirandet fick ett massivt mediagenomslag, nedan några exempel:

[VG - 6 nye – og 6 gamle – gode grunner til å besøke Göteborg](#)

[The Guardian - Gothenburg at 400: Sweden’s second city discovers its fun side](#)

[Dagens Industri - Fullspäckad final på Göteborgs 400-årskalas](#)

[Dagens opinion - Ett decenniums kommunikation när Göteborg fyller 400](#)

[Politiken - Göteborg fyllder 400. Hvis tallet ikke rigtig siger dig noget, så prøv med 0.64](#)

[TV2 Norge - Direktsant innslag på plats i Göteborg \(etermedia\)](#)

Enbart Göteborgs Jubileumsfestival genererade över 700 svenska och 35 internationella artiklar. Nationellt var bevakningen heltäckande. Spridningen i etermedia var omfattande, med rikstäckande sändningar i SVT, TV4 och Sveriges Radio. I samband med festivalen lyftes stadens historia, hela stadens firande, det långsiktiga jubileumsarbetet och Göteborgs utveckling som stad.

6. Uppföljning och dokumentation

Göteborgs 400-årsjubileum har varit ett uppdrag och en process som drivits i över tio år. Under åren har undersökningar, analyser, dokumentation och uppföljning skett kontinuerligt.

6.1 Utmaningar och möjligheter

Sedan uppstarten av jubileumsarbetet har ett antal utmaningar och möjligheter identifierats och hanterats, nedan presenteras några av dem.

Omställning från 2021 till 2023

Att ställa om genomförandet och det publika Jubileumsfirandet från 2021 till 2023 blev en utmaning. Bland annat på grund av tidsaspekten samt att kunna upprätthålla intresset och bibehålla nyckelpersoner och kompetens i organisationerna.

En förlängd tidsplan gav samtidigt nya möjligheter. Det tillkom ett nytt Fokusår; Hälsa 2022, vilket engagerade ännu fler aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Den förlängda tidplanen möjliggjorde att flera jubileumssatsningarna hann bli klara exempelvis Jubileumsparken och Hamnbadet i Frihamnen. Jubileumssatsningen Göteborgs Stadstriennial omformades till Prototyp Göteborg med staden som utställning. Detta bidrog till att skapa ytterligare värden när de lyfte fram omställning och hållbar stadsutveckling tillsammans med branschpartners och medborgare. Dessutom firades det tillsammans med stadens 100-åriga institutioner såsom; Göteborgs botaniska trädgård, Göteborgs konstmuseum, Göteborgs naturhistoriska museum och Liseberg.

Omorganisationer i Göteborgs Stad

Omorganisationer i Göteborgs Stad påverkade de etablerade samverkansformerna, exempelvis när tio stadsdelar förändrades till fyra stadsdelsområden. Den stora omorganisationen inom stadsutvecklingsområdet, (NOS; Ny organisation för stadsutveckling) genomfördes sex månader innan Jubileumsfirandet sommaren 2023, vilket påverkade utarbetade relationer och strukturer.

Omorganisationerna blev resurskrävande och har påverkade förmågan till samverkan mellan flera bolag och förvaltningar inom staden.

Förvaltning och drift

Flera av stadens satsningar har skapats på nya innovativa sätt och det har inte alltid varit självklart med organisering och vilken hemvist som varit den mest naturliga. Därför var förvaltningsfrågor, överlämning och drift av vissa jubileumssatsningar mer komplicerade än andra. Här har 2023-samrådet och projektägare spelat en avgörande roll och med mindre samarbetskonstellationer som arbetsutskott bildats för att hitta lösningar tillsammans.

Alla Jubileumssatsningar startade utifrån förslag och idéer, de togs vidare till förstudier och sedan till projektplaner för att därefter testas. Av olika anledningar kunde några av satsningarna inte gå vidare till förverkligande, exempelvis; Linbanan över älven.

6.2 Uppföljning

Jubileumsorganisationen har haft en uppföljningsplan, vilken syftar till att mäta göteborgarnas upplevda värde.⁹ Planen har visat på konkreta mått, indikatorer och metoder. Uppföljningsarbetet har under åren analyserats och presenterats för att löpande berätta om kunskap, resultat och utfall. Nedan presenteras några delar som Jubileumsorganisationen arbetat med för att följa upp arbetet.

SOM-institutets undersökningar 2016–2020

SOM-institutet har inventerat göteborgarnas syn på staden, dess styrning och politiska utmaningar. Temat i boken ”Hög tid för Göteborg” handlar om demokratiskt deltagande och göteborgarnas syn på stadens jubileum.¹⁰

Jubileumsundersökningar 2021 och 2023.

Formellt, historiskt firande 2021 följdes upp genom en undersökning, med syfte att kartlägga kännedomen om Göteborgs 400-årsjubileum, deltagande, engagemang och inställning till firandet 4 juni. Resultatet visade att 93% av respondenterna kände till att staden fyllde 400 år 2021.

Göteborgs Jubileumsfirande 2023 följdes upp genom två olika marknadsundersökningar. En befolkningsundersökning med syfte att följa upp vilka medborgare i Göteborgsregionen som har uppmärksammat, blivit intresserade av, och deltagit i, Göteborgs Jubileumsfirande, samt vilken påverkan 400-årsjubileet och firandet haft på medborgarnas syn på Göteborg. Kännedomen i Göteborg om att Göteborg fyllde 400 år var hög; 94%.

En undersökning genomfördes med syftet att mäta besökarnas upplevelse av och inställning till Jubileumsfestivalen i Frihamnen 2–5 juni. Göteborgarna kände sig välkomna och inkluderade under Jubileumsfestivalen, responsen var 4,9 på (skala 1–5).

Göteborgs Stads uppföljningsstruktur

Jubileumsorganisationen har tagit del av Jubileumssatsningarnas uppföljningsarbete, vilket årligen redogjorts i 2023-samrådet och rapporterats enligt stadens ordinarie uppföljningsprocess.

6.3 Dokumentation

Summeringen av Göteborgs 400-årsjubileum innefattar flera delar. Dels ett projektavslut och ett formellt svar i form av en slutrapport till uppdragsgivaren, Göteborgs Stad. Därtill har det producerats en bok med titeln; ”Göteborgs 400-årsjubileum i bilder”. Det har även tagits fram en film; ”Berättelsen om Göteborgs 400-årsjubileum” på tio minuter som summerar den utvecklingsresa som genomförts.

Jubileumsorganisationen har arkiverat och dokumenterat enligt Göteborg & Co:s rutiner och riktlinjer både när det gäller tryckt material och digitalt material. Ett urval av det tryckta materialet samt Jubileumsaktörernas produkter är långtidsförvarade för framtiden. Utöver detta har även Göteborgs universitetsbibliotek fått tryckt material om Göteborgs 400-årsjubileum. Jubileets hemsida (goteborg2023.com) arkiveras digitalt och kommer att återfinnas i en enklare version på Regionarkivet som arkivmyndighet för Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad.

⁹ Uppföljningsplan, Göteborgs 400-årsjubileum

¹⁰ Hög tid för Göteborg, SOM-institutet, 2021

7. Framåtblick för fortsatt utveckling

Stadens investering i Göteborgs 400-årsjubileum med lärdomar och erfarenheter kan tillvaratas och användas i nya sammanhang med syfte att fortsätta utvecklingsarbetet av Göteborg. Nedan presenteras identifierade möjligheter och konkreta verktyg.

Samverkanskapacitet

Jubileumsorganisationen har genom åren byggt upp kapacitet att leda och driva utveckling i samverkan. Jubileet har medfört att många i både stad och region har samverkat på nya sätt. De erfarenheter och humankapital inom stadens förvaltningar och bolag som byggts upp under flera år är värdefullt att förvalta. Representanter i 2023-samrådet, projektledare för stadens Jubileumssatsningar och flertalet Jubileumsaktörer har uttryckt en stark vilja att fortsätta med ”Jubileumssamverkan” för stadens och destinationens utveckling. Det finns ett identifierat behov av en neutral samverkansplattform som leder och samordnar stora utvecklingsprojekt i staden.

Samverkansmodell med 13 verktyg¹¹

I Lärplanen beskrivs 13 verktyg för att driva utveckling i samverkan, exempelvis; *Öppen dialog* och *Ideinsamling*, *Fokusår*, *Ung referensgrupp* och *Aktörer som tar sikte*.

Prototypa - ett verktyg för att testa nya strukturer och samverkansformer med syfte att pröva sig fram i exempelvis olika stadsutvecklingsprojekt. Dessa verktyg ovan kan användas för att skapa en hållbar utveckling och att arbeta i nära dialog med olika parter för att planera, bygga och utveckla staden och destinationen för att bättre kunna svara på nutida behov och utmaningar.

Andra verktyg för att driva utveckling i samverkan är att ha ett *Beslut med framåtblick* i grunden, forma en stark *Vision och värdegrund*, forma en *Styrgrupp/Samråd* som säkerställer riktningen och att kunna tilldela *Stimulansmedel*. Under jubileumsprocessen har det varit en fördel att ha möjligheten att tilldela medel till olika satsningar och initiativ för att de ska komma igång och ta eget ansvar. Det bidrog till att stadens förvaltningar och bolag kunde genomföra utveckla, testa och skapa aktiviteter som blev en del av innehållet i jubileumsfirandet. Det är en fördel i samverkansprojekt att ha *Ett år att ta sikte på* för att kunna samla många i en riktning och att använda *Kommunikation som strategiskt verktyg* för att få kraft i utvecklingsfrågorna och uppmärksamma allt som görs och skapa stolthet.

Breddad samverkan - lokalt, regionalt, nationellt och internationellt

Göteborgs 400-årsjubileum har engagerat och inkluderat många aktörer som varit delaktiga på alla samhällsnivåer i Sverige och i världen. Exempelvis etablerades en samverkansform under 2021 och 2023 som syftade till att vårda och utveckla de internationella relationerna. Det finns ett positivt gensvar och ett stort intresse av att fortsätta samverka från flera av de officiellt inbjudna gästerna (exempelvis ambassadörer) vilket Göteborgs Stad kan tillvarata och bygga vidare på. Här finns en identifierad möjlighet.

Nya sammanhang – som förutsätter bred samverkan

Inom stad och region finns flera samhällsutmaningar och långsiktiga mål där mobilisering och bred samverkan behövs. Här kan flera arbetssätt och metoder från jubileet användas för att leda och samordna stora utvecklingsprojekt med många involverade aktörer i en riktning, få saker att hända och nå måluppfyllelse, exempelvis; stads- och platsutveckling och socialt sammanhållen stad.

¹¹ Lärplan om öppen och möjlighetsdriven samverkan, Friends of Gothenburg Innovation, 2024

8. Jubileumsorganisation

8.1 Jubileumsorganisation

Jubileumsorganisationen vid Göteborg & Co bestod av en Strategisk stab, en Operativ enhet samt en organisation för genomförandet av Göteborgs Jubileumsfirande under 2023 med bland annat Göteborgs Jubileumsfestival, Finalhelgen mm.

Jubileumsorganisationen har agerat som ett nav och drivit arbetet i visionens riktning samt skrivit fram planer, utvecklat satsningar, kommunicerat beslut och innehåll samt genomfört och kontinuerligt utvärderat arbetet.

Jubileumsarbetet har skett i bred samverkan inom Göteborg & Co, där bolagets ledningsgrupp utgjort Programstyrgrupp för genomföranden under 2021 och 2023. Organisationen har samverkat brett med intressenter, aktörer, projektledare och projektägare m fl. samt ingått i olika samverkans- och styrgrupper för att sätta jubileumsprägel på satsningar och på utvecklingen.

Organisationens viktigaste uppgift har varit att vara öppna, lyfta fram andra, se samband och möjligheter, koppla samman verksamheter och uppmuntra till gemensamma hållbara lösningar.

8.2 Ung referensgrupp

Jubileumarbetet har under åren utformats i samarbete med en ung referensgrupp, *Power to the Youth*, vilken bildades 2014 inför fokusåret Av och med unga. *Power to the Youth* har varit en gruppering om cirka 15-20 personer mellan 16-26 år som har säkerställt att ungas perspektiv tillvaratagits i jubileumsprocessen och i planeringen inför jubileumsfirandet 2023.

Arbetet med ungas inflytande har systematiserats i hela jubileumsorganisationen för att skapa delaktighet och inflytande i jubileumsarbetet inför och under jubileumsfirandet 2021 och 2023. Detta var ett sätt att säkerställa att staden får med de ungas perspektiv i genomförandet under firandet av Göteborg 400 år.

9. Ekonomisk berättelse

Jubileumsorganisationen har skapat en öppen affärsmodell samt årligen tilldelats medel från Göteborgs Stads budget.

Den öppna affärsmodellen har inneburit att aktörer kunnat medverka utifrån sina egna verksamheter, utan ekonomiska transaktioner parterna emellan. Detta har möjliggjort att 100-tals aktörer kunnat vara delaktiga i Göteborgs 400-årsjubileum, vilket bidrog till att innehåll, upplevelser och hela värdet för Göteborg blev större än stadens egen investering.

De medel som beslutats av kommunfullmäktige och som tilldelats från Göteborgs Stads budget har fördelats på två övergripande budgetposter; Jubileumsprocessen under åren 2013-2023 (2009-2012 idéinsamling och framtagning av Jubileumsplan) samt fördelning av medel till Jubileumsprogram 2021 och 2023, se nedan.

Jubileumsprocess 2009–2023

Göteborgs Stad har årligen tilldelat medel till jubileumsprocessen. Denna budget har finansierat processens delar såsom; stimulansmedel för att skapa framdrift och driva utveckling, aktiviteter för att skapa delaktighet och engagemang i hela staden, dialog, kommunikation samt organisation. Budgeten har dessutom innefattat hantering av projektavslut som exempelvis; uppföljning, utvärdering, rapportering och dokumentation.

Jubileumsprogram 2021 och 2023

Kommunfullmäktige beslutade 2018 om ”Konkretiserat förslag om Jubileumsårets utformning” och därmed tilldelades en budget på 100 mkr för jubileumsåret.¹²

Inflationen har genom åren inneburit ett varaktigt fallande av penningvärdet. Detta har medfört att värdet på tilldelade medel har minskat och samtidigt har priset på varor och tjänster har ökat. Jubileumsorganisationen har anpassat genomförandet efter situationen.

Med anledning av Covid-19 beslutade kommunfullmäktige 2020 om en förändrad tidplan för Göteborgs 400-årsjubileum från 2021 till 2023 med oförändrad budget.¹³

Budgeten omdisponerades till att omfatta två uppdrag; 2021; Formellt, historiskt firande och 2023; Göteborgs Jubileumsfirande. Nedan beskrivs fördelningen av tilldelade medel för jubileumsprogram under åren:

- **2021 Formellt, historiskt firande**
Ca 25 mkr fördelades till att arrangera ett Formellt, historiskt firande.
- **2023 Göteborgs Jubileumsfirande**
Ca 75 mkr fördelades för att arrangera Göteborgs Jubileumsfirande.

¹² Tjänsteutlåtande, 2012-12-20

¹³ Tjänsteutlåtande, 2020-09-10